בית משפט השלום בפתח תקווה

09 פברואר 2014

ת"צ 12647-10-12 וישנבסקי נ' קפה אל נחלה - בני רפיק נח'לה בע"מ

בפני כב' השופט אורן שוורץ – סגן הנשיאה

התובעת **יקטרינה (קטיה) וישנבסקי**
על ידי ב"כ עו"ד ברק רון ועו"ד מאיה פילוסוף

נגד

הנתבעת **קפה אל נחלה - בני רפיק נח'לה בע"מ**
על ידי ב"כ עו"ד אליאס אבו זלף ועו"ד רפול שפיק

פסק דין

ההליכים:

1. לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "**חוק תובענות ייצוגיות**"), שעניינה סימון תכולת אריזת "קפה אל נחל'ה האמיתי עם הל" באריזה הירוקה, כמכיל 250 גר' כאשר בפועל המשקל כלל גם את האריזה.

2. התובעת טענה שהנתבעת הפרה את הוראות תקנה 5 בתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון) (1935) ואת הוראות ת"י 1103 קפה קלוי. התובעת עתרה בעילות הפרת חובה חקוקה, הטעייה ועשיית עושר שלא במשפט. סכום התובענה הועמד על 1,820,000 ₪ וסכום כל נזקו של חבר קבוצה הועמד על סך 0.72 ₪.

3. הנתבעת טענה בין היתר, כי פעלה על פי הוראות התקנות, ציינה במקום בולט על גבי האריזה שהתכולה כוללת את האריזה, התובעת לא הוכיחה את עילות התובענה ולא עמדה בנטל ההוכחה אשר לעילת ההטעייה בתובענה הייצוגית.

עיקריו של הסדר הפשרה:

4. בהתאם להסדר הפשרה המקורי, התחייבה הנתבעת לפעול באופן הבא:

   א. תתקן את הסימון המוטבע על כלל מוצרי הקפה שהיא מייצרת, באופן שיירשם על האריזה משקל הנטו של הקפה, במקום משקל ברוטו.

ב. תגדיל בחינם ועל חשבונה את המוצר בשיעור 10% למשך 12 חודשים ותהיה רשאית לחלק תקופה זו כך שההגדלה תעשה במשך 4 חודשים בכל שנה לתקופה של שלוש שנים.

5. בטרם אישור הסדר הפשרה, התבקשו הצדדים להתאים את הגדרת הקבוצה שתהלום את זו שבתובענה.

6. הצדדים פעלו על פי הוראותיי והקבוצה הוגדרה כך: "**ציבור צרכניה המזדמנים של המשיבה אשר רכשו ממוצרי הקפה של המשיבה בשבע השנים שעד ליום הגשת התובענה**".

7. לא מצאתי לדחות את הסדר הפשרה על הסף והוריתי לצדדים ביום 27.6.2013 לפרסם מודעה בשני עיתונים ביחס להסדר הפשרה ולמסור העתקים ממנו ומהחלטתי ליועץ המשפטי לממשלה, לממונה על הגנת הצרכן ולמנהל בתי המשפט.

8. במסגרת ההודעה שפורסמה, פורטו עיקרי ההסדר והוגדרה הקבוצה. לא התקבלה הודעה ממי מחברי הקבוצה שלא להימנות עליה לעניין הסדר הפשרה ואף לא התקבלה כל התנגדות להסדר הפשרה המוצע.

<u>עמדת היועץ המשפטי לממשלה:</u>

9. ביום 21.11.2013 הגיש היועץ המשפטי לממשלה, באמצעות באת כוחו, את עמדתו ביחס להסדר הפשרה. במסגרתה, לא התנגד להסדר המוצע והותיר את ההכרעה בדבר אשור הסדר הפשרה לשקול דעת בית המשפט. אולם, באת כוח היועץ המשפטי לממשלה הסתייגה ממרכיבים מסוימים של הסדר הפשרה ואלו הערותיה:

א. יש לצמצם את מיצוי טענות הקבוצה באופן שיחול על כל טענות חברי הקבוצה המבוססות על העילות העולות מן התובענה הייצוגית.

ב. יש צורך לציין את גובה הנזק ושווי ההטבה, על מנת שחברי הקבוצה יוכלו להעריך את טיב ההסדר.

ג. אין לקבוע את דרך ההודעה על יציאה מן הקבוצה משזה מוסדר בהוראות סעיף 18 בחוק התובענות הייצוגיות ובתקנה 7 בתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע – 2010.

ד. על המשיבה חלה החובה לסמן את התכולה הנקייה- נטו, של הקפה ואין בהסדר המוצע כדי להטיב עם חברי הקבוצה.

ה. ביחס למנגון ההטבה, הוער כי אין הצדקה לפריסת ההטבה המוזכרת על פני שלוש שנים, דבר שמטיב משמעותית עם הנתבעת ופוגע בקבוצה.

ו. הומלץ לציין כי המשיבה לא תוכל להשתמש בהטבה על מנת להגדיל רווחיה כמו בדרך הצגתה כמבצע ללקוחותיה.

10. לאור הערות באת כוח היועץ המשפטי לממשלה, הוגשה ביום 26.11.2013 על ידי הצדדים, הודעה בדבר הסדר פשרה מתוקן (להלן: "**הסדר הפשרה המתוקן**").

11. במסגרת הסדר הפשרה המתוקן, אימצו הצדדים מרבית מהמלצות באת כוח היועץ המשפטי לממשלה ושינו את הסדר הפשרה המקורי באופן הבא:
נקבע כי עם מילוי התחייבות הנתבעת יתמצו באופן סופי כל טענות הקבוצה המבוססות על עילות העולות מן התובענה הייצוגית; תוקנה דרך ההודעה של יציאה מן הקבוצה כך שתהלום את החוק והתקנות; הנתבעת הודיעה כי תיקנה את ההפרה וללא קשר להסדר הפשרה; הצדדים פירטו את גובה הנזק ושווי ההטבה והבהירו כי הנתבעת לא תהא רשאית לציין על גבי האריזות שההטבה נובעת ממבצע ללקוחותיה.

12. הצדדים התנגדו לעמדת היועץ המשפטי לממשלה אשר לפריסת ההטבה על פני שלוש שנים. לטענתם, הסדר הפשרה מטיב עם הצרכנים. בהעדרו, התובענה הייתה ממשיכה להתברר לפני בית המשפט וגם אם הייתה מתקבלת סופו של יום, היה הפיצוי מתקבל בפרק זמן ארוך יותר מזה שהוסדר במסגרת הסדר הפשרה.

13. הצדדים הפנו לכך שיש להתחשב בהגעתם להסדר שיסיים את התובענה, באופן החוסך בהתדיינות משפטית ומיטיבה עם לקוחות הנתבעת, בפיצוי מוערך בשווי כ- 40% משווי התובענה ובאופן מיידי. עוד נטען כי פריסת ההטבה באופן שנקבע בהסדר הפשרה המקורי פוגעת בנתבעת באופן מינימלי ומבטיחה כי הצרכנים שנפגעו הם אלו שיזכו בהטבה.

14. הצדדים עתרו לקבל את הסדר הפשרה המתוקן, מבלי לשנות את פריסת ההטבה המוצע משום הצורך לעודד הסדרים כפי שבאו לידי ביטוי בהסדר הפשרה המתוקן ומתוך התחשבות בהתנהלות הנתבעת, שבחרה לפעול לתיקון אריזותיה באופן מיידי.

<u>אישור ההסדר:</u>

15. לאחר שעיינתי בהסדר הפשרה הראשון ובזה המתוקן, בעמדת היועץ המשפטי לממשלה סברתי כי ראוי להיעתר להסדר הפשרה המתוקן.

16. מצאתי כי בענייננו מתקיימים התנאים הקבועים בהוראותיו של סעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות המסדיר את התנאים לאישורו של הסדר פשרה ובאלו המילים:

> **"בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - גם כי קיימות, לכאורה, שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין."**

17. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הערות היועץ המשפטי לממשלה כמו גם בחירתו שלא להתנגד להליך ובשים לב להסדר הפשרה המתוקן, נחה דעתי כי בהסתייגויות שהעלה היועץ המשפט לממשלה אשר לפריסת ההטבה, אין כדי לדחות את אישור ההסדר.

18. ההטבה שגובשה על ידי הצדדים נותנות מענה לנושא התובענה הייצוגית. לאחר הגשת התובענה ובטרם אישור הסדר הפשרה, תיקנה התובעת את הסימון המוטבע על כלל מוצרי הקפה שהיא מייצרת ובכך הסדירה התנהגותה כפי שהובא במסגרת עילות התובענה.

19. במסגרת שיקוליי לקחתי בחשבון את שלבו המקדמי של ההליך, הקושי הקיים באיתור קבוצת התובעים והעובדה שתוצאת ההליך אינה צפוייה מראש. הסדר הפשרה מייתר את הדיון בבקשת האישור ובתובענה, ובהידרשות לסוגיות המשפטיות והעובדתיות שהועלו בהן.

20. הנתבעת לא הודתה בקיומן של עילות התובענה ועל התובע המייצג, הנטל בעמידה במידת ההוכחה הדרושה בתביעה ייצוגית. עוד נדרש התובע הייצוגי, להוכחת קיומו של קשר סיבתי בין התנהלות המשיבים לבין הנזק הנטען וכפי הנדרש לביסוס עילת ההטעיה, לה עתר במסגרת התובענה הייצוגית. קושי נוסף קיים באיתור חברי הקבוצה וגודל הקבוצה שאינו ידוע במדוייק [ראו: דנ"א 5712/01 **ברזני נ' בזק, חברה ישראלית לתקשורת בע"מ,** פ"ד נז(6) 385 (2003); ע"א 458/06 **שטנדל נ' חברת בזק בינלאומי בע"מ** [פורסם בנבו] (6.5.2009); דנ"א 5035/09 **שטנדל נ' חברת בזק בינלאומי בע"מ** [פורסם בנבו] (8.11.2009)].

21. הסדר הפשרה מגלם בתוכו ויתורים הדדיים, ומאזן נכונה את הסיכונים והסיכויים של שני הצדדים ובסופו של דבר מעניק החזר כספי לקבוצת התובעים בגין התנהלות עבר בשיעור של כ- 40% משווי התובענה.

22. לא נעלמה מעיניי הודעת הנתבעת כי חדלה עוד בטרם אישור ההסדר, מפרסום משקל התכולה הכוללת גם את האריזה. התנהלות זו יש לזקוף לזכותה של הנתבעת.

23. מצאתי כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בעניינם של חברי הקבוצה וקיים יחס ראוי בין סיכויי הבקשה להתקבל לבין הסיכונים הכרוכים בניהול ההליך. שוכנעתי כי סיום ההליך בהסדר פשרה זה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת, בנסיבות העניין. הסדר הפשרה נותן מענה להערות בית המשפט והיועץ המשפטי לממשלה – ובמכלול הנסיבות ראיתי לנכון לאשרו.

<u>מינוי בודק:</u>

24. לא ראיתי מקום למנות בודק משום שהפיצוי שנקבע לחברי הקבוצה אינו מבוסס על פרמטרים כלכליים וניתן להערכה על ידי בית המשפט. הליך מינוי בודק במקרה שמלפניי, יעכב את ביצוע הסדר הפשרה, יסרבל ויאריך את ההליך, יוביל להוצאות נוספות ומבלי שהדבר יוביל לתועלת של ממש (ראו: ת"א (תל-אביב) 2624/06 **אפשטיין נ' מעריב הוצאת מודיעין בע"מ**, [פורסם בנבו] (23.2.2009); ת"צ (מרכז) 33359-06-12 **יחיא נ' בית החולים בילינסון**, [פורסם בנבו] (7.11.2013)).

<u>גמול ושכר טרחה:</u>

25. הצדדים לא הגיעו להסכמה בדבר גובה הגמול ושכר הטרחה המומלצים. על פי הסכמתם, הגישו טיעונים בענין זה, להכרעת בית המשפט.

26. סעיפים 22 ו- 23 לחוק תובענות ייצוגיות מסדירים את המסגרת הנורמטיבית לקביעת גמול לתובע הייצוגי ולפסיקת שכר טרחה לבא כוח המייצג. בין היתר, נדרש בית המשפט להביא בחשבון את הרטחה שטרח התובע לייצג, את הסיכון שנטל על עצמו, את התועלת שהביאה התובענה לחברי הקבוצה ואת מידת החשיבות הציבורית שלה. לעניין בא כוח המייצג, נדרש בית המשפט להביא בחשבון גם את מורכבות ההליך, הטרחה והאופן בו נוהל ההליך ואת הפער שבין הסעדים הנתבעים לסעדים שאושרו.

27. התובעת המייצגת עתרה לפסיקת תגמול בסך 50,000 ₪ ואילו באי כוחה עתרו לפסיקת שכר טרחה בסך 150,000 ₪, תוך שהם מציינים את ההתנהלות המהירה והיעילה של התובענה וכן כי הפיצוי לקבוצה מגיע לשיעור של 40% מהסכום הנתבע.

28. הנתבעת הדגישה שהצדדים הגיעו לפשרה כבר בשלב מוקדם ביותר של ההליך והטרחה מצד התובעת המייצגת ובאי כוחה הייתה מינימלסטית. בנוסף, הדגישה הנתבעת את הכרתה בחשיבות הצרכנית של ההליך, כאשר עשתה את המירב להטיב עם ציבור לקוחותיה.

29. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הריני להורות כדלקמן:

א. הגמול לתובעת המייצגת - לאחר שהבאתי בחשבון את התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה, את מידת החשיבות שיש לייחס לניהול תובענות צרכניות לצד סיומו של ההליך באופן מהיר ויעיל, אני רואה לנכון לפסוק לתובעת המייצגת פיצוי בסך 30,000 ₪, ליום מתן פסק דין.

ב. שכר הטרחה לבא כוח התובעת המייצגת – לאחר שהבאתי בחשבון את מידת החשיבות הציבורית של התובענה, את האופן בו היא נוהלה ואת הפער הנמוך יחסית בין הסעד הנתבע לבין הסעד שאושר לעיל במסגרת הסכם הפשרה, אני רואה לנכון לפסוק שכר טרחה לבאי כוח התובעת המייצגת בסך 100,000 ₪ (סכום סופי כולל מע"מ).

30. סוף דבר - אני מקבל את הסדר הפשרה המתוקן ונותן לו תוקף של פסק-דין, כמפורט לעיל. הגמול לתובעת המייצגת ושכר הטרחה לבאי כוחה ישולמו לא יאוחר מיום 25.3.2014.

31. הצדדים יפרסמו הודעה לפי סעיף 25(א)(4) בחוק תובענות ייצוגיות של הסדר הפשרה בנוסחו המתוקן, בשני עיתונים יומיים, עלויות הפרסום יחולו על הנתבעת.

<u>המזכירות תעביר פסק דין זה למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.</u>

ניתן היום, ט' אדר תשע"ד, 09 פברואר 2014, בהעדר הצדדים.

אורן שוורץ, סגן נשיאה